

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим
къэралыгъо гъэпсыкэ илэ зыхъутэ Маф

1923-рэ ильэсүм
гъэтхапэм
къышегъэжьагъэу къыдэкы

№ 238 (22687)

2022-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ

ТЫГЬЭГЬАЗЭМ и 28-рэ

ОСЭ ГҮЭНЭФАГЬЭ ИЭП

тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тисоциальнэ нэклубгъохэр

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

КІЭЛЭЦІЫКІУХЭМ ЗЫКІЭХЬОПСЫХЭРЭР КЪАДЭХЬУГЬ

Адыгэир Урысые шүшлэ юфтхъабзэу «Елка желаний» зыфиорэм хэлажьэ. Хабзэ зэрэхъугъэу, Урысые Федерацием и Къэралыгъо Совет изэхэсигьо аублэнүү ыпэккэ Урысыем и Президент аш фэдэ юфтхъабзэр зэрэрагъажьэрэмкэ макъэ кыгъэгу.

Сурэхэр: А. Гусев,

Шуугу къэдгъэкын, Владимир Путинир къэцакло зыфхъутэ «Елка желаний» зыфиорэр 2018-рэ ильэсүм къышегъэжьагъэу Урысыем щагъэцакэ. Президент платформэу «Россия — страна возможностей» зыфиорэм хэхъэрэ шүшлэ проектэу «Мечтай со мной» зыцэм диштэу ар зэхашэ.

Юфтхъабзэу «Елка желаний» зыфиорэм иштуагъэкэ хэгъэгум иклэнэцыкүхэу чыпилэ къин ихэм зыкіхъопсыхэрэр афагъэцакэ. Кълэнэцыкүхэм яшлонгынгъэхэр зэртхэгъэ открыктэхэр Кремлым щагъэуцгъэ елкэм палъагъэх. Адыгейим щыц кълэнэцыкүли 3-мэ яоткрыткэхэр ахэм къахэфагъ. Гушыэм пае, Мыекъуапэ щыщэу ильэс 7 зыныбжь Тимур тепескоп, псэүпэу Каменномостскэм щыщэу, ильэс 10 зыныбжь Марие конструктор зэрэфахэр яоткрыткэхэм аратхагь. Мыекъуапэ щыщэу ильэс 12 зыныбжь Тимофей троллейбусым иводитель хүмэ зэрэшонгъор открыктэм ритхагь.

Республикэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат республикэм щыщ кълэнэцыкүхэм яоткрыткэхэр елкэм къипихыгъэх, ахэр зыкіхъопсыхэрэр афигъэцэklагь.

«Ильэсикэ мэфэкхэм яльэхъан хъалэмэт горхэр къехъунхэу, зыкіхъопсыхэрэр къафагъэцэкэнхэу кълэнэцыкүхэр мэ-

гугъэх. Яшыонгъонигъэхэр афагъэцакхэм зыхъукэ къэлэцыкүхэр зэрэгшилохэрэр пъэгүнүр насыгъэшиху. Амал зэрийкэ ахэр нахынбэрэд гээгүүшонхэм

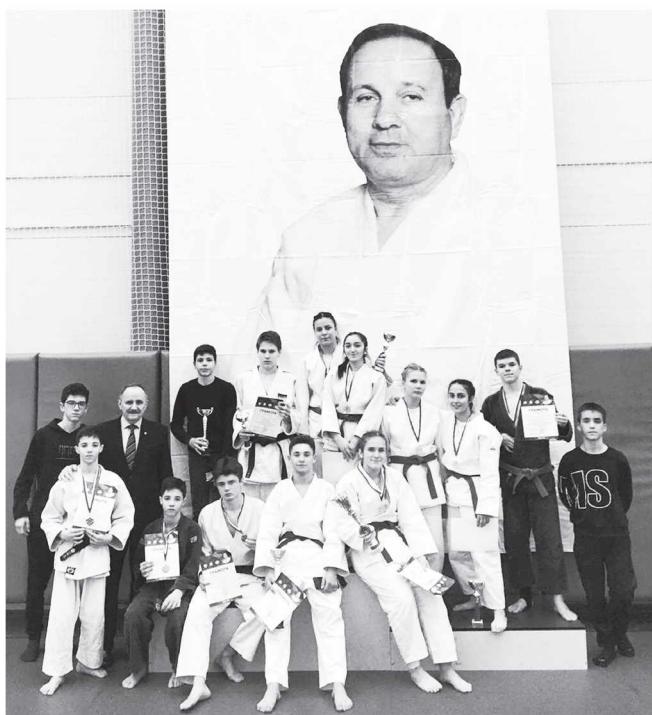
ренэу ткячэх ётхылын энд, къыткэххъуэрэ ныбжын-хэхэм хэхъонигъэх ашыным-кэ, яшыийкэ-псэукэ зыкье-гээтигъэнымкэ амалхэр зетхъацтых», — къынагъ Къумпыл Мурат. Джаш фэдэу Адыгейим и Лышъхъэ

къызэрэхигъэшгээмкэ, хабзэ зэрэхъутэу, Ильэсикэ илэгъоклэу шүшлэ юфтхъабзэхэр республикэм щызэрхъэх. Республикэм игурит еджаплэхэм яа 1 — 4-рэ классхэм арысхэм, Геническэ дэс кълэнэцыкүхэм, Херсон хэкум къицкыхи Адыгейим къэклогъэ кълэнэцыкүхэм алае ильэсикэ шүхъафтынхэр агъэхзыгъэх. Аш нэмикэу Къэралыгъо филармонием щызэрхъэхэр ильэсикэ юфтхъабзэхэм кълэнэджэкэ сэндаущхэр, гъот макъэ зилэ унагъохэм арысхэр, сэхнэцэхэд зилэ кълэнэцыкүхэр къара-гъэблагъэх. Мобилизацием къыхэфэгъэ дээ къулыкүшлэхэм якълэнэцыкүхэри мыгъэ республикэм иелкэ шүхъаалэ къырагъэблэгъэштых. Пстэумки ильэс 7-м къышегъэжьагъэу ильэс 13-м нэс зыныбжь кълэнэцыкүли мини 3,3-рэ фэдиз мэфэк юфтхъабзэхэм ахэлэжьэшт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

Дзюдор, Пуныгъэр

Кобл Якъубэ ящысэши

СССР-м изаслуженнэ тренерэу, я ХХ-рэ лэшэгъум Урысыем дзюдомкэ итренер анахь дэгъо Кобл Якъубэ фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур Новочеркасске щыкъуагъ.

ГЭМ, ныбжыкъехэм тарихыр нахышлоу ашэенным, дзюдом зиушьом бгъуным афгъэхыгъэ зэлукъегъум икъизэхүүн кыщыгушылагъ дээм күлүкъур щызыхыре полковнику, Кобл Якъубэ дэгъо зышэштыгъэ Николай Могилинец.

— Адыгэим дзюдомкэ ибэнакъохэм хэгъэгүүк и дунээ зэнэкъокъухэм, Олимпиадэ джэгунхэм тэхэхьагъэу аашыгъэм мэхъэн ин етэти. Кобл Якъубэ илофшакъэ, ыгъэсэгъэ бэнакъохэм щысэ атетхы. Урысыем я ХХ-рэ лэшэгъум дзюдомкэ итренер анахь дэгъо Кобл Якъубэ илофшагъэ щыэнэгъэм щыльагъагъуатэ. Зэльашэрэ тренерым ыцэ Мыекъуапэ кыщызэхүүгъэ спорту Унэшхом

фаусыгъ. Аш щыкъорэ зэнэкъокъухэм тигуапэу тахэлажээ, — кышигуагъ Новочеркасске щыкъогъэ шлэжь зэлукъегъум икъе щакъохэм аашыгъу Николай Могилинец.

Тибэнакъохэе Новочеркасске щылагъехэм пэчэныгъэ адьизезыхъагъэу, Адыгэ Республика м изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ Адыгэим ыцэкъе юфтхабзэм кыщыгушылагъ. Кобл Якъубэ кызыхуагъ мафэм ехүулэу Ростов хэкум зэнэкъокъур щызэхэзыщагъехэм «тхъашуугъэсэу» ари-ложыгъ. Кобл Якъубэ ильэпкэ шу ыльэгъоу, зыщыгъэсэурэ хэгъэгүүр ыгъэлжэлээ, лэпкъхэм язэлхыныгъэ спортын щыгъэлтигъэнэм зэрэпильгъяа, дунаим щызэлъашлэрэ тренерым

ригъэжьагъэ юфыр Адыгэим зэрэшьтагъяа тэрэр Бастэ Сэлымэ кыылогатагъэх.

Краснодар краим, Адыгэим, Ростов хэкум ябенакъохэе алырэгтум щызэлукъагъэхэе Новочеркасске лыхъужуныгъэм ыкилэжъэко щыгъхум ялхыгъэ чыпилэу илэхэм, кыалэм ипсэуплэ дахэхэм, спорт, нэмийклэ псуульхэм аашылагъэх, хууль-шагъехэм защагъэгъозагъ.

АР-м ибэнэко пшьашхэм ясенаущыгъэ кызээтиахыныгъэм щысэшту кыагъэлэгъуагъ. Хыакъеко Данэ, Виктория Пылевам, Анастасия Коржовам, Татьяна Шаталовам аперэ чыпилэхэр кыдахыгъях. Радмир Голубевыр Кла-лэхэм якуп дэгъо щыбенагъ, теклонигъэр кыифагъэшьшошагъ.

Тренерхэу Мерэм Сайдэ, Беданэкъо Байзэт, Нэпсэу Бисльян, Бастэ Сэлымэ аперэ чыпилэхэр кыэзыхыгъэхэр агъасэх.

Камилла Дзагаловам ятёнэрэ чыпилэхэр кыхыгъ. Тренерхэу Бастэ Сэлымэ Нэпсэу Бисльянэрэ дзюдомкэ пшьашхэр агъасэ.

Ящэнэрэ чыпилэхэр бэнэкъу 4-мэ кыафагъэшьшошагъэх. Хъаджэкъо Чыназ, Хъаджэкъо Дамир, Арсений Третьяк-Бобровым, Тимур Косенковым джэрэз медальхэр кыахыгъэх.

Хагъэунэфыкъырэ чыпилэхэр кыдээзыхъгъэхэм щытхуу тхылхэр, шүхъафтынхэр аратыжыгъэх. Кобл Якъубэ ишүшлэгъэхэе лэхъаным кызэрэштхэтэир зэхахьем кыхэшьгъигъ.

ЕМТЫЛЛЬ Нурый.

Зэпахырэ узхэм зашышьуухьум!

Пэтхуу-утхуур ыкчи гриппыр кызээзыхъэрэм япчыагъэ лэшэу хахьюу ригъэжьагъ. Адыгэимкэ анахьэу зыгъэсымэджагъэхэр «Адыгэ Макъэм» зэригъэшлагъ.

Республикэмкэ эпидемиологиет кытедгъэгүүшлагъ щэфакъохэм яфитынгъэхъэр ыкчи цыфым игупсэфыныгъэ кыэхуумэгъэнхэмкэ Федэральнэ күлүкъум и Гээлорышлаплэй Адыгэ Республикэм щысэ ишащэй Сергея Завгороднэр.

Аш кызэрэтиагъэмкэ, зэпахырэ узхуу анахьэу тишьольыр кыщекъохъяа тэххуу-утхуур, гриппыр, коронавирусыр ыкчи тхъабыл плъти-стър узыр кызээзыхъэрэм япчыагъэ тхъамафэ къас гъунэ лъафы, зэфхъысъжхэр фашых.

— Гушын эм пае, икыгъэ тхъамафэр тштэмэ, пэтхуу-утхуур (ОРВИ) ыкчи гриппыр нэбгырэ мини 3,5-м ехүурэмэ къязыгъэу агъеунэфыгъ, — кыелуатэ Сергей Завгороднэм.

— А пчагъэм кызэрэгъяа тгъуагъэмкэ, нэбгырэ мини 10-м тельтигъэу сымэджагъэхэр процент 76,2-рэ, тхъамафэм тельтигъэу эпидемиет ишалхъэу агъеунэфагъэм ар процент 73-кэ нахьыб. Ау аш ыпэрэ тхъамафэм ебгъашмэ, джыкъэсэймэджагъэр процент 11-кэ нахьыбэ мэхъу.

Ныбж күхэмкэ ухаплъэмэ, зэклэри сымэджагъэх, ау къэлэцыкъухэм анахь ныбж зилемхэр процент 73,6-кэ нахьыбэ хуульхъэ, къэлэцыкъухэр — процент 20-кэ.

Тигушыгъэу кызэрэхигъэшыгъэмкэ, нахьыбэрэмкэ республикэм щызекъорэр «свиной гриппэй» H1N1-р ары.

— Эпидемие лэхъаныр кызэжьагъэм кыщыулагъэу «свиной гриппыр» кыеузыгъэу нэбгырэ 95-рэ атхыгъ, — кыелуатэ С. Завгороднэм. — Мы пчагъагъэр сымэджэхъэм зафээзигъэзагъэхэр ары, унэм исхэу зээзэжыхъэрэми ар кызэутэхъяа къахэкъын ыльэкишт. Миры пынкылэу зэпахырэ узэу щыт, сымаджэхэр шхъафы ашыгъэх, ишкылэгъэ медицинэ улжэлтигъенхэр афашыгъ.

Джаш фэдэу Роспотребнадзорым АР-мкэ и Гээлорышлаплэ ишащэ зигугуу кышишыгъэхэм ашыщ еджалэхэр зэфашыгъэхэр. Пэлудзыгъэ шыкълэм тетээу еджэлээ 22-рэ класс 87-рэ еджэ. Пстэумки аш къэлэцыкъу мини 2 кыхиубагъэр. Республика м итуурт еджэлээ 21-рэ зэфашыгъэх, ахэм яклас

Адыгэ къуаем икъыдэгъэкын хагъэхъуагъ

Адыгэ къуаем икъыдэгъэкын республикэм щыхагъахьо. 2021-рэ ильэсэйм къоешмэ кье тонн мин 21-рэ кыдагъэкыгъ, мы ильэсэйм ыкъэхуум ехүулэу зэфхъысъижъхэр ашыхъэм, кье тонн мин 25-м ар кла-хъанэу мэгүгъэх.

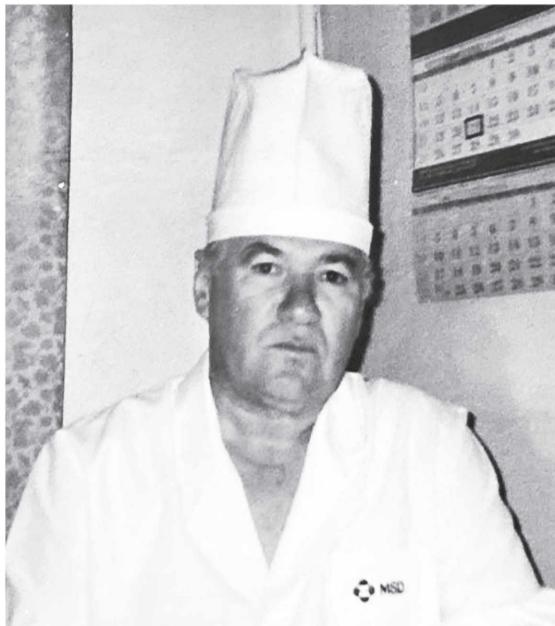
АР-м и Лышихъэу Кыумпыл Мурат занкэ зэдэгүүшыгъэу цыфмэ адыриагъэм ар кышигуагъ ыкчи къуаэр зыхашыкъырэ гъэшым ахэгъэхъогъэнэм мэхъанэ зэрилээр хигъэунэфыгъигъ.

Адыгэястатын кызэртигъэмкэ, мы ильэсэйм имэзипш билымхэм, пчэнхэм ыкчи мэлхэм щэ килограмм миллион 222-у къатыгъэр кыдагъэкыжъырэ продукцием хагъэхъяа. Блэкыгъэ ильэсэйм ельтыгъэм, ар процент 18,3-кэ нахьыб. Щэу кыдагъэкыжъыгъэр, аш сабыймэ апае агъэхъазырэри зэрэхэтэу, килограмм миллион 12,2-кэ, проценткэ пштэмэ, 41-кэ мы ильэсэйм нахьыбэ хуульхъэ,

ІШШЫНЭ Сусан.

ЗИБЭ ПШІРЭМ

ЛЭЭ зигүгъу къэсшынтыр кІэлэжкээн, тІурысэ хъазыр, ау ыныбжсыкІэ хъакІэ јцым джыри итІысхажсыгъанэн, ильэс 75-рэ хъугъэ ныІэн. Адыгэ хъульфыгъэм ыныбжс адыгэмэ зэтырафы хъумэ, ильэс 65-р ары ныІэн үүд ыцІекІэ гүщыІэнэу иакъыл зыууцоу аЙорэр. ИльэситиI джыри зыхахъокІэ, иакъыл мэчъепхы, ынкь аиц фэдизэу къыхэмьлагъэми, хыт-утзуу цыфмэ ахэтыхысирэн, зекдии клюжсырэн, ихъакІэ ѡц нахынбэрэ есы. Ау ар джыри лыжс тысыжсыгъэн, ар къызысирэр ильэс 85-м ыукус ныІэн.

85-м вүж нийэм.
А хыт-утэу зекло мыклюжэу зыфатирэр ихважлэцэш исэү, ехж ипкъэгьту-лэгьу, иныбджэгьу, ишьеогьу, иуцогьу площа, адыгэмэ ладжи зэттирафыба, ахэри кье-гьэтэсэкыгэхэу зэхэсхэу шыу хяаклэ ишагу кышцэпсихы. Хяаклэщим къехэшь, шүүфэс къазырихырэм ынч икъамыщ пчье ихьеэгүм къынельэ. Уадыгэмэ, ар зэрэпыльтагьэм хяаклэр щысын хяаклэмэе къэбарыхьэу къэктуагьэу илоф ыгъэцэклэжынш, клюжшитэ къегъельтэй.

Хъаклэр мэгузажь, зыфаер къелошь, мэтэджкыжь. Адыгэ Хасэр зэхэс, мэухасэ, ау ялоф къэклыреп, «мыш фэдэ лым иакыл тыфэнныкы, игубзыгъягэ тышэкэ, къытфаш» алу къалофытагь. Шы Іэдэжки ыыыгь (лым пae шы къыдищагь). Аш фэдэ хүмэ къызфалопщигъэм ылоу хабзэ: «Хасэр сэ къысфэнныкъону хуна, хэсир зэкэ губзыгъэ закл, ау «уаукыщти, къуаджэрэм дэжь уклон фае» алошь, сыйкъеклон. Уиши дэшэжь, сэсиемкіэ сыйкъеклощ». Ежь иш уанэр тырельхъэшь, мэшэсы, къэуухасэшь, къэклюны

Джаш фэдэ ныбжэ илэ хүгье мыйгэ тиньбджэгтэ нахьыжьеу Джарымэкьо Рэмэнэ. Лыпкыым бэшлагъеу уиуцуагъэу, пцли хэлүагъеу, бэмэ уашлеу, анзренэу уклэтымэ, уитетпльэ зэрэзэхьокырэр аш фэдэу алтэгүүрэп. Ары тэщ нахьи тлэки нахьыжьми, Рэмэнэн типкэльтуу лэгьюу тццызыгъэхьурэр. Тызэдэкіэлагь, тыныбжын зэдыхэклотагь, Тхьэм ыломэ, хульфыгъэм ыныбжыкіе иунэ зыщитысхъажырэм тызэдныиын. Тиклэгъум Мыеекуапэ зэфэдэхэу, яшлэнгъякій яакылкій зэцизхэу, кіэлэ хэшпыкыгъэхэу, сэнхьят дэгүүхэр зылекіэльхэу, алээ пытэ төуцуагъэхэр бэрэ тихъакэштыгъэх.

«Тыдэ ахэр щышуухъэкагъэх?» плом, ари кээсон. Институтри дээс күулькуури къэтыхъгъэхэу, ау джыри тыбэнаклоу щытыти, тызэрьсыгъэ общежитием синьбджэгту Пшыкъанэкко Долэтыкъорэ сэрыре тыкъырагъэнагь, «Тээкүрэ джы-

ри шыус» алы. Кынадеджэгээ Акчымыж Аскербий тяштуу тызэхэсизэ, Емыжэ Арамбый иунағыо къэккути, илэр кыргызани, ипаюо кыышти, къикыгы. Тыдэ зызгъэзэн?» едгъэуягъэп, тадэжь къэттэжьыгы. Башэ темышэу Долэтыкъо кыши, унағыо ышлагы, тхэккыгы. А уаҳтэм тефэу комсомолым щызэдэлажыэхэрэ зэнбыдджэгъуитly — Хүнэгэ Рәшыдээрэ Лъэцэр Аслъанэр фэтэр унэ зэдисыгъэхети, Аслъан кызыщэм, Рәшыдэ къикыгы. Институтым тычылахъэ зэхүүм Рәшыдээрэ сэрырэ тызэрэшлагъэу щытыгы, тызэрэгъэгъуащаштыгъэп. Ежыры зэрытыйсхан фэтэр унэ лыыхыуо, тэри, Арамбыйирэ сэрырэ, общежитием тикийжыным игъо къэсыгъэти, тигулышсэхэр зэтэфагъэх.

Тинэосешшоу Псышшо Иб-
рахымим ятэ-янэмэ ахсээр гимна-
зием ыхэкіэ щысыгъ. Ащ ыуж
сыгъ Гъонэжъыкъо Къэлпъан иуначъо,
ем къакіэлтыккоре чылье унэр фэтэрэу
еу алыагъети, тызедакуу тыкъеплъыгъ,
зээзэгъыгъ. Унэр жьыми, джыри пыта-
е, унэ заулэ зэхэтэу, іэгүи дэллэу,
ыг зэфэшъяфхэри шоу къапыкіеу
тхэу. Джаущтэу нэбтырищым азы унэм
зэдиттысхъагъ. А лъэхъаным Рэцьдэ
очрадиомашым» икомсомольскэ орга-
зация ипэцагъ, нэужым комсомолым
Мыекъопе къэлэ комитет иятонэрэ
кретарэу ащэжъыгъагъ. Емыжэр джы-
банэнтгыгъэ, сэ хэку гээзтэу «Со-
алистическая Адыгейм» корреспондентэу
[утигъ]

А лъэхъаныр арь Джарымэкъо Рэмэ-
нч фэдээ кіэлэ шагъохэр нахь кыт-
хъеху зырагъэжъагъэр. Рэмэзанэрэ
орырэ тызызэрэшъэрэ башлагъе, еджак-
ом тычысыгъ, ежь джэджэхъабл, сэ-
ккунчукъохъабл, Нэхэе Аслын иуя-
гу, тызыколхоз «Октябрь». Тятэхэр
гъо зэрэшшэцтигъэх, түри кіэлэгъэ-
шагъэх, зэпкъэгъу-лэгъуягъэх, Нуухэ-
шэдэжхъэблэ еджаплэм ильэс пчагъэрэ
ириекторыгъ, тэ тята хьисалымкіэ
чылэ тышыригъаджэштыгъ.

Хэти а лъехъаным клаэмэ 1әдэб ахэу, гъесагъэхэу, Адыгэ Хабзэм шолопы-
хэу, жыр агъэжэу, клем даклохэу
унхэм дэшхъахыщтыгъэхэп. Чыр-
ынээз къауфэба, тэри а охъте шлагъом
къыхиубытагь — бзэр зыщьбзэу, ха-
эр зыщыхабзэу, бзыпхъэр зыщышуа-
м. «Чэм 1әхъогъуми чэм бзэмыгу хэт»
салоу, адэ тэрэзыдджэу зеклохэу, гъогу
агъэм дэхыхэрэи къытхэкыщтыгъэх,
инахьбээм игъом къытыригъэзэжы-
ыгь, «сыхэукууагь» плоныр лыгъэм
ш» алоба. Тызэдиштэжышиштыгъэ.

Рэмзэнэтхэми, тэ тиунагуу къарыху-
гъа эхэмкээ нахь тыфескарыжын фаеу
штыгъээ, адэ уяте къелэгьаджэру о
хъю-мышшээр пишэу е убаздажэу чылэм
этэймэ, «уютэу узымыгъесагъэр» къы-
он, «чылэр егъасэ ежь ибын фэгъэ-
жыгъыгъэп» уяти фалон. Мир ренэу,
тиунагуу тянэмэ, жъеу тилемэ къы-
оштыгъэ, тэри алорээр зэхатшэштыгъ,
тиунагуу тянэмэ, жъеу тилемэ къы-
оштыгъэ, тэри алорээр зэхатшэштыгъ,
тиунагуу тянэмэ, жъеу тилемэ къы-
оштыгъэ, тэри алорээр зэхатшэштыгъ,

ччэлхы, тиунэмэ гакырыкай дунаим хэшагээ зэхьум а нахыжымэ кытагыгээр зыкіи ттхаклумэ икыгээп, нену тыкъальэгью кытыхъузэ, зыкэлтигууяаэзэ къэтхыигь. Бэшлагъэу ухыгъэхэмүү, джыри яжыа тыч!эт, тырээр егъашэм уак!эхъащтэп. Джы тэри горэхэр тэгъасэх, гъэсэпэтхыдэ ятэо, ээтишысагъэхэр ежхэмкii щысэ мафээхүү тшлонгьюу. Рэмэнэн ухигъэпллынануу кіэлэ шлагьюу щытыгъ, ренеү шубзыюу, ары хъэклакло кызынфаклокло тупау кызыкдегъэблагъэштыгъэр, бэкэлкырыплыштыгъэ.

Хэт тадэжь ёшмыгагь ю, а уахтэм анах цэрыгоу дунаим зыцэ кыралоо щыгээ ансамблэхэу «Битлз», «Дип пепл» «Юрай хип», «Смоки» зыфэпшоцтмэ яаужырэ пластинкэхэр Емыжым Францием кырицыгэхэу, аш етгани зыгорэм кло къэс хигъахьозэ, коллекции шлагъостиэ хуягъагьэ. Ахэм ядэунхэу, тырат хэнхэу шүктэе кытэуалэштыг. Хьэклакло кытфаклоштыгэхэр ятепльэкээ зэрээ зэфэшхъяфхэм фэдэу ялофхэмки зэ фэдагъэхэп. Зыхэр инженерыгъээ Псыүшьо Ибрахымэ фэдэхэу, адрэхэр Хүнэго Алик фэдэу гъомылэпхъяшыгъэх зы куп заготовителыг, ямыжьо кьюаен адрэхэр Рэмэзанэ фэдэу Ызагъэх сымэджэш зэфэшхъяфмэ ашылажье щыгъэх. Унагьо зиүэу ахтэгъэр маклэе укцэлэзикъэмшиг хъумэ сыйдым уйгээ гулэн, чэц клас нэс тызэрэгъэтхъэжье тызэхэсныгъиг, тизэхэсхэми хъакшеш теплэе бэрэ ялагь.

Тихъакъэш диван хъоо-пщау итэй, фикс
кус чыгынгүй унэм ызыныкъор ыубытгэу
зы мэклиам тхылхэр тизхэй, адрэм
пластиинкэхэр тельэй, 1анэри фэшыгъэй
щытыгъ, аш бжьеу кыышаалтыгъэмрэ
хъохьоу щауагъэмрэ янхэйд джыри а
1эгум дэль сшошлы. Джаущтэу ты
зэфэкласэхэй, тызэфэсакыжхэй, зым
1эпзыырэд адрэм кыыштэжкэу тызэхэй
тыгъ, джыри ары тызэрэштыр. Адэ
дунайр мэклиятэ, зыгорэхэри тхэккыжых
зыгорэхэри кытхахьэх, ау «Гъогужырэ
ныбджэгъужырэ хэмьын, егъаш!эм уда
гъэхыштэп» адигэм зыфиорэм тифэшьыг
къагь. Мышикъэ Рэмэзанэ щысэ тепхынэу
щытыгъ.

Ыңзынсырэм ылғалысынену нахып бэм цыфым фэлъялох, ау хэти шлонгъоренэу кындыкхурэп, хурэм зебгъээзгэйн-фаеу маклэп кынзыэрхэкырыр. Аш фэдэх хъумэ Иорданым исыгъэ тинахыжь лъялпэу Шапсыгъэ Индрисэ «Сыд уикээ бар, Шапсыгъэр?» cloy сывеупчыкылтээкly үүшхынцыкыты, кыншоштыгъээ «Мыхъу хъумэ техъо, ари мыхъумэ зэрэхью ташы. Аүщтэу умышымэ, шырын пшлагъяджи мыхъун хъумэ хүтэп, сэзыуухыжыйт нахь, мыхъутэр бгэххүтэп». Ау цыфым зыфаер бэрэ кындыкху хъумэ «цыиф маф» falo. Етлани ар цыиф гъээсагъэу, епщэжкыгъэу, loklэ-шыныкэр ышылхумэ, «кэлэ гъэсагь» falo. Джащ фэдээ иакыл зыуцугъэм щегъэжкыагъэу Джарымэкьо Рэмээнэ къехы, цыфмэ агуулж рехы, лын шъэбэ рэхьят, ау лынкын купкыл ил, зыщишыклагъэм иллыгын къэлльягъо. Ау Тхэмкэл шыкур, игубж маклэп идэхэүягъэ бэ, ишүшлагъэ ахэмэ ахээ гъэхжье.

Хэти зы сэнэхьят горэ къыхехы, е аүщтэу мэхъу, е фашлэу ешэ, сыйд фэдээми, сэ сигуушысэкэ, анахь тхъэрэр ыгурихырэ һофымкэ щыгэшьурэр арыышхьи рыхихыжьышьоу, щытхъухьи щыгхьоу, ыци дахэу цыфмэ ажэ дэлзэул псэурэр ары. Ау ар бэмэ къадэхъурэп сыда чыжэу укцион, адыгэ интелигентицием епль, тхакломи, шээнэгэлэжьими усакломи, къешлакломи, артистми ышыхъя ерагъяу хехыхъы. Пэсэрэ уасэу ялагъээри къеыхыгъ, ахъщэмрэ мылькумрэ тетыгъо зыщаубытырэ уаҳтэм акъын лымрэ гупшысэмрэ губзыгъагъэм пэччыжъэ мэхъу...

Рэмэзани иуахътэрэ илофрэ ахбада икыгъэл, илоф дэмышьхахыгъэми эмьизэшьгъэми, адрэмэ ари афэд, ауышыхэ дахэу ыыгъыжынэу фэгъэхүгъ Адыгэ хульфыгъэм ышлэ хабзэр ышлагы — еджагъ, епщэжьыгъ, исэнхэкт дэгъоу кызылэкигъэхьагъ, унагьо ышлагъ, унз ыгъеуцугъ, иджэнькью машш зэкэзьгъэ нағъэ Саретрэ ежыррэ егъашлэм зэгү рулохэу къахьы, кілэхкьу къапыфагъ аплугъ, алэжьыгъ, лы хуягъэ, цыф ху гъэ. Чэщи, мафи эмьизэшэу, ыгурэ ыпсэрэ хильхээзэ Рэмэзанэ ылэжьыгъэр

исэнхъят, ары анахъэү щытхъухъэ зэхъулагьэр. «Зибэ пшлэрэм урыгэз» ал, езэштыгээп, Шапсыгъэм иуагьэу, ренэу «ехъуагъ», зэктэ зэргийгэлгүй, илоф ылэекүгъ, уролог хирург бэлахь хүгье. Артлани хэку кьодыер арэл зыщыцэрийор, зэрэхгээгүй пломэ нахь тэрэз. Мыншишыхъатэу зы ѿыс.

«Интуристым» ихъаматэу Кыкыл Ерстэм кысъстыыхуу, зы юф горекіе сишуюгъэ езгъэкы шоигъуу кысыгуа. Бешшагъэу тызэхэт, комсомолым и обком тыщызэдэлэжъагъ, нэужымы тызэрэгъетшагъяэп. Сэхэн, шленыгъэ юф зыфэпшоштмэ зафэзгъэзагъ, ежк зеклон юфыр зэрэфэ, лекыбми анэсүү, анахъэу хэхэс адыгэмэ, кыргэгъяблагъэх, хэкум исхэр афегъякох. Джаш фэдэу Америкэм тильэпкъяэгъуу исхэм ашыц куп кыригъяблэгъягъэти, сэри бысым папкэу сахэтимэ шоигууагъ. Ар ыгу къэзгъэкыгъэри къэштэгъоягъяэп — сэри а лекыб щылэ адьгэмэ япхыгъэу «Самгъур» зыфиорэ Хасэр бешшагъэу зэхэсцагъяэу, сахажъэу, сахэкіеу, бэрэ кысихъыпшэхэу шынтыгъ.

Америкэм ис адыгэмэ ахетыгъ Джарымэкъо Рэмэзанэ фэдэу уролог цэрылоу Хважыу Зиуар, ар Лыбзыумэ япхьорэльф, къабзэу адыгабзэкъэ мэгущылэ, ятэкъэ къэбэртаеми, бжъэдыгъубзэр нахь къытекло, «сызипхьорэльфхэм нахь сахыгъ» elo. Ари дахэу тхъэклагъэ, хэку сымэджэшым Рэмэзанэ дэжь щылагъ, нэмыкы отделениехэми ахэхъягъ, ялэзакъэ еплыгъ, ежыри ышлэрэ щылэмэ адэгощагъ. Агу elugъ, тиазэмэ лъэшэу къащыхуугъ. «Al-анасын, мыхэмэ тэ тиэ амалхэр ялагъээмэ сымаджэхэр рууулпъэкунэу, япхыллэшт ӏэмэ-псымэхэр икьюо агъотыгъээмэ, зэрэдунаеу къычагъэпплыны-е», — ытуагъ.

Рэмээнэрэ Зиуарырэ Іэзэн Йофымэ атегүүшгэх хүмэ, түзэрэцьсэри ачыгтуулжээшьтийг, джарэу хэблыхээштийгэх. Зэ щэдже гэвашхэм ыүж ресторанэу «Мыекуулам» ыупэ кофе тешьюу тышсэу Урысыем урологилем ыльэнныкъокэ анахь Іэзэ цэрыгоу исхэм гүшүйэкэе ансэсигтэх.

— Мыц фэдэ 1999 бэлахь дэдэ горэ,
— ытуяг Зиуар, ыц!э кырылуу, — Америкэм къаклыу, симпозиумым къыштыгу-
щы!эгъаяг. Лъэшшу агъаш!эгъаяг къе-
клонлагъэмэ, сэри гуыш!эгъу сыйфэхъу-
гъаяг, ыц!э зэхэпхыгъэу щигта?

Рэмэзанэ үүшкүпцүүкүйг, зи кыымыңу телефонкээ зыгорэм фытеуагь.

— Америкэм къыкытгъэ лазэ горэ (ыцлэрэ ыльэкуюацлэрэ риуү) тихъаклэ, — риуагъ. — Мыеккуапэ щыл, черкести, ихеккужъ зеригъельзегъунэу къеккуагъ, уигугъу къышыагъ, удэзгъэгүшүйэн уфамэ. — Адрэм «Боу сигуапэ хъун» ыллагъяэти, хъаклэм телефоныр фишээгъ:

— Дэгүшүй уинэуасэм.
Тілкі шағау телефоныр кызыры-
тыжым къеудчыңыз:

— Тыдэ щыпшәрә мыр о, Рэмэзан?
— О сә сызышишәрәмкіе уеупчын

— Оо ыңғаштырмакъ усун шып фэягъэ, — үүшхыпцыкыгъ Рэмэзан, — тызэнэлосашу, а зы сэнэхъатба тиэр.

Етлани тәкүләр гүштәгъәхәү джыри
зы йазз горәм ыцғә Зиуар кырылуагъ,
ари дунаим щыңғырлыу щытыгъ. Етлани Рәмәзан зи кымылой һүшхыпциккى,
телефонкә зыгорәм фытеуагъ, тәкүләр
дәгүштү, хъакім телефоныр фищәнгъ:
«Дәгүштү а зыфәптуагъәм». Гүштәнныр
заухым Зиуар ылжын ымышшәү телефоныр
кыбыццашын, гуфаппльеу къеп-

— Олахъэ, Рэмэзан, — ыlyагь, — мыш
фэдэ лаазхэр огъэньбджэгүхэу шушиш-
ныгъехэр зэшьохыллэмэ, ахэм къащы-
бъяклэр Ѣшилп, уашьхъадамыкыгъэмэ...

Рэмээнэ сыйд фэдэг тофкэ теолагъэми, хэткэ тельэүгъэми, егъашэм «ыл, сүүцуугаь, сыпшыгъ, неущ» ытуагъэп, а

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Бэджэндэу аратыре чыгухэм атырашыхъэрэ коммунальнэ мэхъанэ зиэхэмкэ шэпхъэ гъэнэфагъэу щыэхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Бэджэндэу аратыре чыгухэм атырашыхъэрэ псеуальхээхэе социальнэ, культурнэ, коммунальнэ мэхъанэ зиэхэмкэ шэпхъэ гъэнэфагъэу щыэхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 454-рэ зытетэу «Бэджэндэу аратыре чыгухэм атырашыхъэрэ псеуальхээхэе социальнэ, культурнэ, коммунальнэ мэхъанэ зиэхэмкэ шэпхъэ гъэнэфагъэу щыэхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 3-рэ статья зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэм фэгъэхыгъ

лъехэу социальнэ, культурнэ, коммунальнэ мэхъанэ зиэхэмкэ шэпхъэ гъэнэфагъэу щыэхэм яхыллагъ» зыфиорэу 2015-рэ ильэсийн шышьхъэум и 6-м къидэхэгъэм ия 3-рэ статья мыш фэдэ зэхъокыныгъэ фэшыгъэнэу: а 1-рэ пунктын хэт гүшүэхэу «псеуальхээр зыщашихэрэ муниципальнэ образованием» зыфиорхэрэхэй хэгъэцкыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым клаучэ иэ зыхъурэр

Официальнэу кызылаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым клаучэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
Къумпыйл Мурат
кь. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 12, 2022-рэ ильэс
N 143**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Псэушъхъэхэм зэрафыщихэм ыльэнныкъокэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 2-рэ статья ия 2-рэ йахъ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Псэушъхъэхэм зэрафыщихэм ыльэнныкъокэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 2-рэ статья ия 2-рэ йахъ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 323-рэ зытетэу «Псэушъхъэхэм зэрафыщихэм ыльэнныкъокэ йофыгъо заулэхэм яхыллагъ» зыфиорэу 2020-рэ ильэсийн гъэтхапэм и 4-м къидэхэгъэм ия 2-рэ статья ия 2-рэ йахъ мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) а 1-рэ пунктын хэт гүшүэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэхэко къулыкъу» зыфиорхэрэхэй ачылпэхэу «Адыгэ Республикэм икъэцэхэко хабзэ икъулыкъу» зыфиорхэрэхэй тхыгъэнхэу;

2) мыш фэдэ къэуакэ зиэ я 4-рэ пунктын хэт гъэтхэхэгъэнэу:

«4) Урысые Федерацием и Правительствэ ыухэсигъэ шапхъэхэм адиштэу цыфым ипсауныгъэ зэрар езыхын зыльэкыщт псэушъхъэ гъорыклохэу

къеклойхэрэхэм ахэр ашыухъумэгъэнхэм иофигохъэр».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым клаучэ иэ зыхъурэр
Официальнэу кызылаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым клаучэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
Къумпыйл Мурат
кь. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 12, 2022-рэ ильэс
N 145**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Йофшэнэир къэухъумэгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн тыгъэгъазэм и 5-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Йофшэнэир къэухъумэгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 100-рэ зытетэу «Йофшэнэир къэухъумэгъэнэм ехыллагъ» зыфиорэу 1998-рэ ильэсийн шэклогъум и 16-м къидэхэгъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) гүшүэхэу «А 1-рэ шхъэр. Зэклэми афэгъэхыгъэ положениехэр» зыфиорхэрэхэй хэгъэцкыгъэнхэу;

2) я 2-рэ ыкчи я 3-рэ статьяхэр мыш тетэу тхыгъэнхэу:

«Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм йофшэнным ипхыгъэхэрэхэрэхэр

Урысые Федерацием и Конституции, Урысые Федерацаем йофшэннымкэ и Кодекс, Федералынэ законэу «Йофшэннымкэ амалхэу арагъэгъотхэрэхэм уасэ зэрафашырэ шыклем ехыллагъ» зыфиорэм, нэмэйкэ федералынэ законхэм ыкчи шэпхъэ правовой актхэм, Адыгэ Республикэм и Конституции, мы Законым ыкчи Адыгэ Республикэм инэмэйкэ шэпхъэ правовой актхэм адиштэу ахэр агъэцакэх.

Я 3-рэ статьяр. Йофшэнным икъэухъумэнкэ къэралыгъо политикэм ильэнныкъо шхъаляхэр гъэтхэхэй

Урысые Федерацием йофшэннымкэ и Кодекс ия 210-рэ статья тегъэпсхъягъэу йофшэнным икъэухъумэнкэ къэралыгъо политикэм ильэнныкъо шхъаляхэр гъэтхэхэй тхыгъэнхэу:

3) гүшүэхэу «Я 2-рэ шхъэр. Йофшэнэир къэухъумэгъэнэир» зыфиорхэрэхэй хэгъэцкыгъэнхэу;

4) я 4-рэ статьям клаучэ имылэхэу лытэгъэнэу;

5) я 5-рэ статьяр мыш тетэу тхыгъэнэу:

«Я 5-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм игъэцэхэко хабзэ йофшэнным икъэухъумэнкэ иполномочиехэр

Адыгэ Республикэм игъэцэхэко къулыкъу йофшэннымкэ къэралыгъо политикэм ипхыгъынхэй фэгъэзгэхэй:

1) йофшэнным икъэухъумэнкэ лъэнэкъо шхъаляхэр гъэтхэхэй хэхүнхэм ынаэ тиргэхэти;

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэхэр зэхэгъэуцох, йофшэнным икъэухъумэн нахь дэгью зэхэцгэхэйнэм фытегъэпсхъягъэ йофхъабзэхэр ашхэгъяахэх ыкчи ахэр зэшохыгъэ зэрэхъухэрэхэм лъэппэхэ;

3) йофшэнным икъэухъумэнкэ егъэдхэнхэр зэхэцхэх;

4) йофшэннымкэ цыфхэм амалеу ялхэр къэралыгъо экспертизе ешхэх;

5) йофшэнэн язытыхэрэхэм япшээрэльхэр зэрагъэцакхэрэхэм иуплэхкун зэхэцхэх;

6) УФ-мрэ АР-мрэ яхэбзэгъэуцугъэхэм адиштэу нэмэйкэ полномочиехэри егъэцакхэр.

2. Йофшэнным икъэухъумэн фэгъэзгэхэй къулыкъум яхэбзэгъэуцугъэхэм адиштэу нэмэйкэ полномочиехэри егъэцакхэр.

3) Къэралыгъо хабзэм инэмэйкэ къулыкъум яхэбзэгъэхэм мы къыкцэлхэхэрэхэр ахэхъах:

1) къэралыгъо политикэм ипхыгъынхэй лъэнэкъо шхъаляхэр гъэтхэхэй тхыгъэнхэу;

2) къэралыгъо программэхэр япшээрэльхэрэхэм ахэхъах;

3) къыфэгъэзгэхэй учреждениехэм уплэхкунхэр зэрээхэцхэхэрэхэм уасэ фэшыгъэнхэу;

4) я 6 — 8-рэ статьяхэр клаучэ ямылэхэу лытэгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым клаучэ иэ зыхъурэр

Официальнэу кызылаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым клаучэ иэ мэхъу.

**Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
Къумпыйл Мурат
кь. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 12, 2022-рэ ильэс
N 146**

Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ иунашъ

Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ кыфэорышэрэ къэралыгъо бюджет учреждениехэм яфинанс-хызмет йофшэнэн зэрээшуахыщт Шыклер ухэсигъэнэм ехыллагъ

Федералынэ законэу «Мыкомерческэ организациехэм яхыллагъ» зыфиорэу N 7-рэ зытетэу 1996-рэ ильэсийн щилэ мазэм и 12-м къидэхэгъэм, Урысые Федерацием финансхэмкэ и Министерствэ иунашьоу N 186-рэ зытетэу «Къэралыгъо (муниципальнэ) учреждениехэм яйофшэнэн изэхэцэнхэм» Планыр зэрээхагъэцорэм ехыллагъ» зыфиорэу 2018-рэ ильэсийн шышхъэум и 31-м къидэхэгъэм атгээпсхъягъэуу унашъо сэшьи:

1. Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ кыфэорышэрэ къэралыгъо бюджет учреждениехэм яфинанс-хызмет

йофшэнэн зэрээшуахыщт Шыклер гуадзэм диштэу ухэсигъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ иунашьоу N 330-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм Йофшэнимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ къеихъягъэ къэралыгъо учреждениехэм яфинанс-хызмет йофшэнэн зэрээшуахыщт Шыклер ухэсигъэнэм ехыллагъ» зыфиорэу 2010-рэ ильэсийн шэклогъум и 17-м къидэхэгъэм клаучэ имылэхэу лытэгъэнэу.

3. Къэбар-правовой отделын
— мы иунашьо Министерствэм и Интернет-нэклуб-

го, Адыгэ Республикэм игъэцэхэко хабзэ икъулыкъум яофициальнэ сайт къаригъэханэу;

— Гъээзхэй «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» ыкчи мазэм зэ къидэхэри официальнэ тедзэгъюу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхжууцэхъэр» зыфиорхэрэхэм кызылаутынам пае алэкигъэхъанэу.

4. Мы иунашьо 2023-рэ ильэсийн щилэ мазэм и 1-м къышыублагъэу клаучэ иэ мэхъу.

**Министрэм иапэрэ гуадзэм И. В. ШИРИНАР
кь. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 8, 2022-рэ ильэс
N 300**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Къольхъэ тын-ыыхынны пэуцужыгъэнны ехыллагь» зыфиорэм ия 7-рэ статья куачэ имылжъэу лъйтэгъэнны фэгъэхыгь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2022-рэ ильэсийн шэклогъум и 18-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Къольхъэ тын-ыыхынны пэуцужыгъэнны ехыллагь» зыфиорэм ия 7-рэ статья куачэ имылжъэу лъйтэгъэнны фэгъэхыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу 2009-рэ ильэсийн чээпэогъум и 27-м аштагъэу N 286-рэ зытетэу «Къольхъэ тын-ыыхынны пэуцужыгъэнны ехыллагь»

зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугьэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10; 2011, N 11; 2014, N 12; 2015, N 5, 11; 2020, 12; 2022, N 10) ия 7-рэ статья куачэ имылжъэу лъйтэгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куачэ илэ зыхьурэр

Официальнэу кызылаутырэ мафэм щегъэжьа-

гъэу мы Законым куачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэклогъум и 23-рэ, 2022-рэ ильэс N 139

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2022-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 5-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъу ехыллагь» зыфиорэм ия 351-рэ статья зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ ильэсийн шышхъэум и 4-м аштагъэу N 352-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъу ехыллагь» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугьэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 8; 2007, N 11; 2009, N 2, 12; 2010, N 3, 8; 2011, N 3, 11; 2012, N 6, 12; 2013, N 3, 5, 7, 8; 2014, N 3, 10; 2015, N 6, 8; 2016, N 4, 8; 2017, N 3, 11, 12; 2018, N 5, 11; 2019, N 11; 2020, N 6, 12; 2022, N 4) ия 351-рэ статья мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 3-рэ Iахым хэт гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъу» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъу» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

2) я 4-рэ Iахым хэт гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъуухэм» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъуухэм» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъушаэхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъу ичинхэр зэрафагъэшьошэрэ шыкъэм ехыллагь» зыфиорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу 2005-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 12-м аштагъэу N 384-рэ зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъушаэхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан кулыкъу

ичинхэр зэрафагъэшьошэрэ шыкъэм ехыллагь» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугьэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 12; 2012, N 4; 2019, N 11; 2020, N 8; 2022, N 4) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 2-рэ статьям ия 6-рэ Iахъ хэт гущылжъэхэу «я 5-рэ статьям ия 3-рэ Iахъ диштэу» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «я 4-рэ статьям ия 3-рэ Iахъ диштэу» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

2) гуадзэу N 1-м ия 4-рэ пункт:

а) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэ гуадзэ илэпилжъэхэу» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэ гуадзэ илэпилжъэхэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм икомитэт итхъамат» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

б) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъу иотдел ипащэ гуадзэ» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу, Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъу иотдел ипащэ гуадзэ» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

3) гуадзэу N 1-м ия 5-рэ пункт:

а) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм и Премьер-министэрэ илэпилжъэхэу» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и Тхъаматэ илэпилжъэхэу» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

б) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм и Премьер-министэрэ гуадзэ илэпилжъэхэу» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет и

Тхъаматэ гуадзэ илэпилжъэхэу» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

в) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъу ипащэ (Адыгэ Республикэм иминистрэхэр Адыгэ Республикэм иофициальнэ лыкъорэ хэмийтэу)» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъу ипащэ (Адыгэ Республикэм иминистрэхэр Адыгэ Республикэм иофициальнэ лыкъорэ хэмийтэу)» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

г) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъу (Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу) ипащэ гуадзэ» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъу (Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу) ипащэ гуадзэ» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу;

д) гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэко кулыкъу иотдел ипащэ» зыфиохэрэр гущылжъэхэу «Адыгэ Республикэм игъэцэклэко хабзэ кулыкъу (Адыгэ Республикэм иминистерствэ хэмийтэу) иотдел ипащэ» зыфиохэрэмкэ зэблэхъугъэнхэу.

Я 3-рэ статьяр. Мы Законым куачэ илэ зыхьурэр

Официальнэу кызылаутырэ мафэм щегъэжьа-гъэу мы Законым куачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ, тигъэгъазэм и 12, 2022-рэ ильэс N 148

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Социальнэ-культурнэ ыкы коммунальнэ мэхъанэ зилэ псэуальэхэр, инвестиционнэ проектышхохэр гъэпсыгъэнхэм пае шапхъэу Ѣшылжъэхэр гъэцэклэгъэнхэм тегъэпсыхъэгъэ унашьом ия II-рэ раздел зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгь»

Адыгэ Республикэм и Законэу N 454-рэ зытетэу «Социальнэ-культурнэ ыкы коммунальнэ мэхъанэ зилэ псэуальэхэр, инвестиционнэ проектышхохэр зыдштэнхэ фэе шапхъэхэм яхыллагь» зыфиоу 2015-рэ ильэсийн шышхъэум и 6-м къыдэкыгъэм ия 3.1-рэ статья тегъэпсыхъягъэу **унашьо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм и Законэу «Социальнэ-культурнэ ыкы коммунальнэ мэхъанэ зилэ псэуальэхэр, инвестиционнэ проектышхохэр гъэпсыгъэнхэм пае

шапхъэу Ѣшылжъэхэр гъэцэклэгъэнхэм тегъэпсыхъэгъэ унашьом ия II-рэ раздел мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 2-рэ пунктым иподpunktэу 2-р мыш тетэу тхъгъэнхэу:

«д) проектым къыдильтыэрэ юфшэпэлэ чылпаклэхэм ательягъягъэу»;

2) я 4-рэ пунктым хэт гущылжъэу «псэолъэшыныр» хэгъэкыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызылаутырэ мафэм кыщыублагъэу мы Указын куачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпыйл Мурат

къ. Мыекъуапэ, тигъэгъазэм и 20, 2022-рэ ильэс N 153

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьу

2023-рэ ильэсийн урыпсэунымкэ анахъ ахьщэ маклэу агъэнэфагъэм ехыллагь

Федеральнэ законэу N 134-рэ зытетэу «Урысые Федерацием урыпсэунымкэ анахъ ахьщэ маклэу щагъэнэфагъэм ехыллагь» зыфиоу 1997-рэ ильэсийн чээпэогъум и 24-м къыдэкыгъэм ия 4-рэ статья ия 3-рэ пункт тегъэпсыхъягъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашьо еши:**

2023-рэ ильэсийн урыпсэунымкэ анахъ ахьщэ маклэ

Адыгэ Республикэм мыш тетэу Ѣшыгъэнэфагъэнхэу:

1) нэбгырэ тельтэу – сомэ 12363-рэ;

2) Адыгэ Республикэм Ѣшыпсэурэ цыфхэр социальнэ-демографие куп шъхьалэхэмкэ эзтеутыгъэхэу:

а) юф шылжъэрэм – сомэ 13476-рэ;

б) пенсионерхэм – сомэ 10632-рэ;

в) къелэцыкхэм – сомэ 12415-рэ.

2. Официальнэу кызылаутырэ ыуж мэфи 10 зытешлэхэ мы унашьом куачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэхэм ишшэрийлхэр зыгъэцаклэу КІЭРЭЩЭ Анзаур

къ. Мыекъуапэ, тигъэгъазэм и 20, 2023-рэ ильэс N 342

урываз

Чыпшем амал илемэ зэкэ зашуихытыгъ. Ыгукэ зэрэкъабзэм фэдэу илофи къэвэ зэльбазэу кийгээкъытыгъ. Зэхэдэд ила-гьэп – «мыр тхъаматэшь, нахь сыйлыны», «мындрэр мынтыкукэ зэлэктэлтишь, нахь сыйфэсакын», «мыр кысышхъапэн» ытуагъэп, хэти зэфэдэу афыштыгъ. Ар цыифмэ амышэх хъуна, альэгүүштэгъ, «нычэпэ удэу бывырэр ашлэ» е «шхъаджцэу хэсир тэшлэ» алоба адигэмэ, ишүүшлэгэ пae фэмыразэ сэ сирихыилагъэп, зэхэсхыгъэп. Иаджи ыгтэхъувжыгъ, ыльэ тыригтэуцожьыгъ, ахэм къахэсн ушхъяфыкы сшлонгы Шхъэлэхьо Абу.

Абу зымышіләрә адығэ щыла, лъәпкыны
ыгуқы, ыпсәкі өтүгъағы, кәләеғъеджә-
ныр исәнәхъатыгъеш, ығъесагъэрә гъэ-
сәнүгъэм иғъогу тыригъэуцаягъэрә мин-
минәу къэльти. Ежъ цыф гушубзьюу,
шәнышшоу, сыйдигъ ыдәкъ учылбажъеми,
къуажау щысыгъэм фәдэу кылпфәтэджы-
ныеш, уригъебләгъэштгъағъэ. Сә берәэ
ыдәкъ сыйчахъәштыгъ, сиритгъеджагъ,
Хъәдәгъелә Аскәррә арыра шәңыгъеләжъ
юфым сыйфащагъ, сыхащагъ, тышызә-
дәлажъәштыгъ. Мыш тышыләу Адыгэ
Хасәм тырикіещәкүягъ, Абу тхамәтагъ,
сә сиритгодзагъ, ащ елтытыгъез берәэ
тызәрихъыләштыгъ.

Зэ ыдэж сыйкуягэй сшючэфынчэу, кызыхимынъэцьими, зыгорэ кызыэрэгъурэр хэпшыкэу щыстыи, сеупчыгы. Ипсауныгэ зэригъэгумэкырэр кыыуагь, уроло-гием ыльзэныкъокэ зэригъэлээнхэ фар шхъяа, сымэджэцтэоф хэмьтэү лазэхэр кыююлээнхэ хьумэ осэшүү кыало, Абу фэдэу егъашэм мыйтку клемынэцыгъеу, ахьщэ зымыгульбонгъэм ащ фэдэ фэукочына?! Арыти, Джарымэкъо Рэмэзанэ сыйдэгүшүүлэнышь, ащ ыупльэкүн, анализхэр ригъэтин, упчлэжъэгьүү тшын, кыылорэм елтытыгъэу зэрэлээштхэри, зышцеэзэштхэри дгъэнэфэнэу тызэд-гупшыси, юфым ынч сихъагь.

А уахтэй псаундыгээмкээ Адыгейим и министр агыр Борсэ Мухъамедти, ыдэжь сикуягь. Тызэрэгтэгъуащэрэпти, тызэгүрүүягь. «Шхъэлэхъо Абу фэдэл кызын эзрийн хээрийн тээвэр ылчим, Москва, Питер, Казань, Краснодар е нэмийн къалэми, төфөрэм министрствэмкээ сиғэгъезагь, а лъэныкъомкээ орэмэг гумэк», — ыуагь. Мухъамед ылорэмэе епцыхырэ къалэп, сицыхъе тельтигь, арти, Абу къэбарыр лъызгъээсыжыгь. «Арымэ, зэ Казбекрэ сэргирэ тызэуп чыжыхынышь, (ышнахыкээ Рэмэзан ёжы Казбеккэ эджээштэгь), аш нэс, зэрэплигъэу, Джарымэком зедгъэупльэктун», — джэуап къытигь.

«Абу, сэцх нахъ дэгьоу о къюзэнэй, операцие уишыпхъэу мы хэгъэгум іазэ исэу сэ сшэрэп, арышь, мыщ зыщыгъэ гулсэфи, ишыклагъэр зэкіэ сэ къысфэгъаз». Джуаштэу онтэгъуклаеу kуагъэми, Рэмэзанэ операцие ышыгъ, узи бзаджин пымылтыжъэу зыпкъ кыригъэуцожыгъ, дахэм фэдэу кытихэуцожыгъ. Сымэджэ щым кызыч!эк!ыжыгъэм үүж джыри мээз ӏепэ-цып горэм кыильыпльэжки, зэкіэ дэгьоу кыжыгъэти, Абу юфын пидзэжыгъ. Джы Рэмэзанэ ыныбжы ӏепэ-цып ежь Абу а уахьтэм ыныбжыгъээр.

Ашт фэдэх хүмээ, сымэджагьэм «Узэ-
пэш» елпон фаети, ти «Самгүр» Хасэ-
зычээт унэм («Адыгэ макъэм» иредакции
ыхэкэ, Адыгэ Хасэм игынэйбо) ланэ-
кыышызээгъэпэши, Абурэ Тхъарькохью
Юнысра зэгъусаагъэхти, къезгъэблэгъа-
гъэх. «Неклох, — сугагъэ, — офисим,
щеджгүяашхэри къэсыгь, силини хъазыр,
сэри моу зы ордэдыхь горэ тэрээзүү
сфызэхэфрырэпышь, ашкни упчажжэгъу-
шьусшы сшойгъу» (ушхъагыу сэшшышь
ары джы тыкъэклонэу). Кызычахъэхам,
ланэр зэрильтэгъо Юныс |үшхыпцыкыгъы
— Абу, сенэгүе мышь ушхъэлжынкээ

(бжъэ 1әтыныр ебгъэжъэжын зыфәп|о-
щтыр кыригъэк|эу).

— Хъау, сэ аш фэдизэу бэшлагъеп сымэджэщым сыкъызыч! Экъыжъыгъэр, екъунэу щытэп.

Арты, зэрэцьсихэй Рэмэзанэ сыйфыт-теугай, затгарэр зэхахынэу сши, езгъэдэгүйчэх.

— Абу, хэлэжь, уилахь маф, сыйд пшшэн
пюоми уфит, тэ талъэнүүкөлэ узгэгумэ-
кыжын щылэжьэп. Al-анасын, тофышэ
сыцымын шагъяэмэ, штууланэ зыхээгъэны-
нчед.

Джаущтэу Рэмэзанэ ихъатырк!э Абу

68-рэ ыныбжыгъихъаклещ щизэхэсхэй хъаклэ горэм «шьори жьугъэхъагъ шы ау Болэтыкъо Джанкылыщ мыйрышагъ мыйр ыгъэхъагъ» зөлом, шэси, пшым дэжкүли, деэзэ иккуаджэ къеклугъэ пыимэ атыригъаклүү, ишүүз бзаджэ хыригъэнээ жын кырыгъяшэхъагъ.

хэдгээрэжьыг. Аш үүж мэшэлахъяа ыгьешижьыг, 90-м къехуяагь. «Ар Рэмэзанэ ихъатыр, ишүүшлэг, Тхъэшхом үүж ары сыйкызкьюонэжьыгъэр», — ылоштыгъэ, джарэу фэрэзагь. Аш фэдэу тхъапш Рэмэзанэ ишүүагь зэкыгъэр. Мары тэ тиунэкьюц нахьыжьэу Кьюекъо Нурубий мышкэ шыхъат. Ильэс 50 лэпэ-цыплыныбжыг урологие лъэныкъом-кэ къэсымаджи, онтэгьу хъазырэу Рэмэзанэ дэжь нагэссыгь. Лъэтемытэу аригъэупльэктли, операцие ежь ышли, къелази, къытхигъяацожьыгь. Тхъэмкэ шыкур, ильэс 85-м нэссыгъэми, ышыхъэ дахэу зэрхээ, машинэм етлихъэ, цыфми ахэхъэ, тэри ынаэ кыттет, джыри ижьаа тычилэт. Аши джа Абу ынорэр ары ынорэр — «сыйкъэзыгъэнэжьыгъэр Рэмэзан».

Уахътэр лъэкүятэ, адыгэм ишугъэу, «жъыр локоты, клаалэр къэкүятэ», шъхьадж ежъ къыпыштыль гъогум тет, тэри тапэ имэе такъыльтэкоти, тикуцэ тэуцогу къесыгъ, бэрэ дахэу дунаим тыщищагъ, етланэ тэри тизекло гъогухэр къэдгъеуцгъэх. Хъаклэшым итъысхъажыры лы лхъфытагъэхэр клочладжэ хъугъэхэкъ араФ лытгъешлаплэ зыклемыклохъыщтыгъэхэр. Зеклоныр зыклагъеуцужыщтыгъэр яклатхэр, яклатемэ яклатхэр а зекло гъогумэ атехъагъэху атетыхэшары, ахэри лы хъугъэхба. Зеклоным ишъхъарыхъон ынэ щэхъу къыхэмьыщэу лухъуагъэ хъумэ, уянэ къылъфыгъэми, уятэми къэпшэштэп, зэрэмшылэжхэу зэрэукъыжхэу хъугъэ. Сыда Ѣысахъяуклон, «Борэжъым игъыбзэ» къызэрилорэмкэ, лы лхъфытагъэх, зеклон бэлахъэу Борэжъыр игъом а зекло гъогумэ атекъыжыгъэлти, иклатху шы лэхъогу къэзыфырэр ымышшэжхэу шлонаплэ зэршыхи, леклэукларг, къехъулагъэр гъыбзекъ къаложы.

Арэй щитми, зеконкэ «зызымыгъэшхүкъыгъэхэр» яхъаклещхэм арыкъыхэти, лыгъешлаплэ клохэти, мыхъэр агъахъэштыгъэ. мары Хъаткъокъошхом ильяс

фагъ, кысылэзагъ, адрэ дунаим сыйкы-
хищыхъыгъ сэло, ары мыхъугъягъэмэ
сыйкъэнштыгъэп, Тхъэм үүж Рэмэзанэ
сыйкъыкъонэжьыгъ. Джы тэлку зөгье-
гъойщае, 1997ырэп, цыфми бэрэ
ахэхъажьырэп, ау акыл джыри бэмэ
ареты, Тхъэмкэ шыкур, ыльэ тет, кыт-
хэт. джыри бэкэлэ тышэгүлбы...”

Юсыф изакъоп, бэ ѿыгугырэр, бэ Тхъэ фельзэйрэр, «шү зышлагъэм шү фыштыль» алошь, къыдэхъунэу тыфэлъэон...

Рэмээнэрэ сэрырэ негэ түзэгүнэгүй, сэ нэжүүм а хаблэм сыхэтгүйсхъажыгь, зэкэл тессым хэз имыгэу тэзэрэшэ пломи хүщт, зэкэл цээрэ шыхьэрэ зинэ зак!, шу алэжбы. Къялыгъе калэхэр гьогу тэрээс тырагъяулаагъях, унагъохэр арагъяшлагь, ахэми яджэнэыкь машохэр маблэх, чыигхери агъэтгүйсхъагъях, сабийхэри къапыхъулаагъях, ахэр джы ежхэм аплух... Ау «жызы зимиыгээ кэ илэп» зэралоу, тыхырэ ныхырэ яжкуашу хэти фэнэкьу, тыхэкэл мэлабэх, ныхэкэл къятэх...

Пчэдэржыл түгээм ёшьо къэлпэльгэ, ау джыри чыылтаяа эзкілекуагьэп фэбэ шлагыу плонеу, бжыхье клаасеба, осымэри загьорэ къэу. Ау мафэхэр джыри дахэх, ахэр хэти игъом ыгъэфедэ шлонгыу, тянэшылху Чэбэхъанэ «Шхъягъушэм пшіэрэр зыгорэм кынфишилгъэм фэд» ылоцтыгъэ. Тихъэблашъяэкэ аපэ Рэмэзанэ урамым кытхехъэ, бжыхъэ клаасэм зыпуулхухъягъэ чыыгмэ къапыкыгъэ къутамэхэр, куамэхэр лэгум къыдехы-хэшь, гъобгъубуу щызэтырельхъэх lya-щынхэу. Сэри сыйкыдэкыгъэшь, шууфэс зэтэхь.

— Дэгүү, — сэло, — тигүнэгүр, чыгэмэ узэряупхүүрээр. Адыгэр үүшьба, егашэм охьтиту чыгым зыхэлбэцтывэр — Кымэфэ щылэ мазэмрэ бэдээгүй щылэ мазэмрэ. Джыркэ ар ильсэым иаужыре мазэ и 20-м рөгжжэвь, щылэ мазэр өүхыфэ maklo. Гъемафэм бэдзэогүм и 20-м кыышбулагтэй һоныгьомыкэ нэс. Чыгым иохтэ зэблэхьугьо къэсэ зыхькукэ мэдүкьыш, информации зыхиубытэрэп, ащи зы псе горэ пыт, Тхъэм хэти, сиди кыгъэхьугьэ зыфэмыгумэкъыжыре щылэп, лые дунайм кытыригъэхуягульеп. Ары адыгэмэ чыгым ош тыращэн хүумэ къафигъэгүнэу зыкельэуцтывэхэр, игунахь зыщаухуумэнэу ары. Чыг закъор ары щытэу зидунае зыхъожырэр, о ар узэрэфаеу ишлкымэ ыпсэ үхэлжээ мэхъуш, гунахь.

— Тэрэз, тижхэмэй ары алоштыгъэр, чыги, цыфи дунаим кызылтыхок! э щынхэнх фае, пос зыпти, зыпымыти ары яьгогу, — Рэмэзанэ мытхыхытхэй кьео. — Сэ чыгмэ лыеу кыапык! эрэр ары ахсыупкырэр, тятэмэ тагъэлтэгъүгъэр ары. Сыд фэдэмэи, лыер — лые. О чыги оло. Аде цыфым шъэжжые хап! э хьумэ? Сэ ослон, Тхьэм гукъабзэк! э уельзэу мафэк! э тыхэлэбагъе хунэнү, сымаджэр ыгъэхъужынэу, ригъэлтэжъынэу, джары сэ сюцтывъэр операцием сичахъе хьумэ... Сызэхихыщтыгъэу спшошы, джыри сильэухэр зыфээзгъазэхк! э ынэш! кыстетэу кысщэхъу. Сэ кыистехъухъэгъе купым дахэу сакъихе-шыжы...

Сабый зэрэгтэйжтөн макъэр къэлүш, Рэмзэнэ икъялпчъяжыль шъэожьбыиту къыдээрэхы. Икъорыльф цыкъухэр арых, тэтэжым урамым дытхъях. Бзылжьыем фэдэхэу зэлүнэ ялэп, щыхпэр ренэу къякъу, чынэ чэрэгтой уцухэрэп, тэтэжьыр аялшьиэ мэхьу, ау ащынагу зэ клапты, зэрашыгушуукъырээр къялшэн.

— Зэ шъубяяу, — атегяхыы фэдэу зешы, — рэхъятаэу тыжкугъэгүшы, мы татэр нэйласэ шъушы, шьори зежкугъаш.

— Кло, джакхэр ары джы тызыфыщы! Ер, — Ышкыпцы Рэмэзан, етланэ арело: чыңыклоу къэлэпчъашхом дэжь щыльхэр

къэшъухыхъ...
Сеплтышь, сыщэгушу́кы, «шыкур»
сэло, льфыгъэм льфыгъэ кыпыхъожымэ,
ар лъэпкыыр, ллакъор лызыгъэкlyатэрэ
ары. Аш фэдэ хүмэл лъячэл пытэ, Джарымэкьо Рэмэзанэ тыфэльзэон иджэны-
кьо машю егъашэм мыклюсэнэу.

КЪҮЕКЪО Асфар.

Коштэгъу Рустам ишІэжь фэгъэхъыгъ

Щыфым Щыфыр ишхэпс

*Зин кымылъфыгъэ зэших,
Къэсмылъфыгъэ сикІалэх!
Ежь-ежырыгъ
зигъэтыгъижъыгъ,
Мыжъосыни
зығиғъэуцужъыгъ.
Щыфми ишІушІагъэ
аіэтыгъ,
Зыфаітын ишІушІагъи
къылкырыкыгъ.*

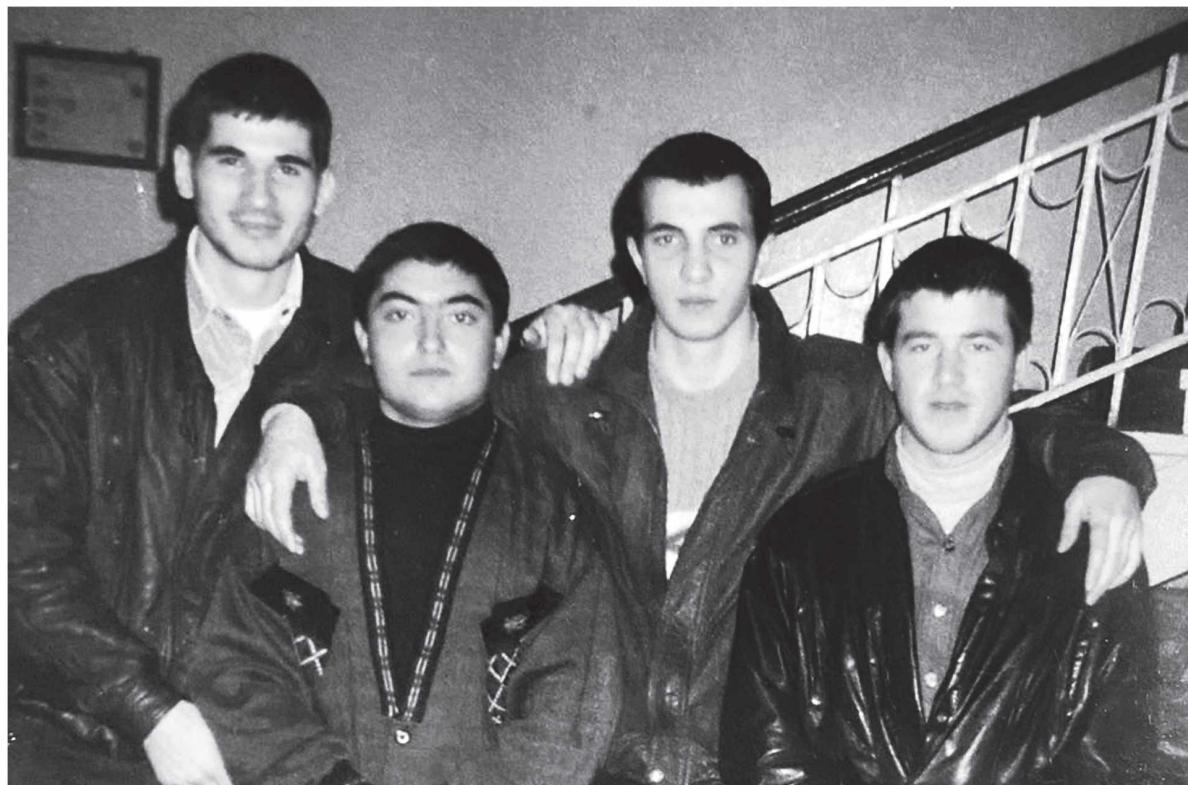
Рустам кілэцікыл ыгылпэм
кыдычысыгъэхэри зидеджакъэхэри шу ылъэгъущыгъэх,
лытэнэгъэ афишыщыгъ. Анахь
пэблагъэ хуугъагъэхэр іашынэ
Вячеславрэ Яхъулэ Казбекрэ.

Мыхэр зэрьсигъэхэ классым
сэ адыгабзэмкэ сиринкілэе
гэдэжагъ. Зэкі пломи хуунэу
дэгъо еджэштыгъэх, класс зэдэлжүүжигъыгъ,
зэнэкъокумэ ахлахъэштыгъэх, республикэмки
хагъэунэфыкыгъре чылпэхэр
къахъэу хувгъэ.

Рустам бзэ юфым нахь фытегъэпсихъэгъагъ, усэ зэхэльхъянры кыдэгъущыгъ. Еджа-
пэр кызыаухым Рустам литературэ лъэнъюмкэ зигъээн
сшошыгъ, ау политехническэ
институтын Яхъулэ Казбекрэ
іашынэ Вячеславрэ адаклошь,
чэхъэх. Урокым кычахъэрэми,
ежь классым исми псынкіэу гу-
лъатэштыгъ сэнаущыгъэу хэлъым. Бзэмкэ урокхэм темэу
ткурум ехылтагъэу усэ цыкүли,
рассказ цыкүли къатхынэу
зястыкіэ псынкіэу кызэхиль-
хэштыгъ. Гъэзетхэу «Адыгэ-
макъэм», «Теучежские вести»
къарядгъэхъянхэу зэкіэми
кысаолштыгъ, ау зэрэсиклалэм
фэш скукытэштыгъ. Ау щыт
нахь мышъеми, усехэр зэрээ-
хильхъэхэрэр зэлъашлагъэ.
Культурэм и Унэ пчыхъэзэхахъ-
хэр щылэхэ зыхъукэ рагъблагъети,
иусэмэ кырагъаджэштыгъ. Иныбджэгъумэ апкь
кыкылкэ Тэхъутэмькье телевидением рагъблэгъэнэу мэхъу, ау ежь афиштэрэп юфшэнэр.

Культурэм и Унэ пчыхъэзэхахъуу щылэштым Рустам клоношь, иусэмэ ашыщмэ къяджэнэу сельэу. Ау калэр мыклохэнэу зилокіэ, ар зэрэау-
жыкъэрэр гурысэгъяло. Макло, пчыхъэзэхахъем хэлажьэ, шуухафтынир кызыратым къалихъял, «Ашыгъум мы къэгъагъ яэрмэр уяне тфетыгъ»
зилокіэ кысфехъижъышь, кысцео: «Тыухыгъэ усэ тхынри, къеджэнри». Усехэр зидэт тетрадри аш нахьыбэрэ слъэгъу-
жыгъэп.

Язэнбджэгъуныгъэ нахь
амыгъэптиэмэ, кыщамыгъа-
кыл ылчишыр зэхэтхээ, Пэнэ-

жыкъуа щылхэу, ау чылэм
дэмысхэу Зауриту ныбдэгъу:
къафэхъу: зыр Краснодар,
адэр Адыгэкъалэ щеджэштыгъэх.
Ахэм къахъяхъажы ас-
къэлэл, зын кыльфыгъэм
фэдэхъу институтын кы-
зэдаухы. Еланэ чылэм кы-
зэгъэзжы, Кушъу Аслъани
къахъехъо. Рустам шъэгъу-
кэ байгъэ, зэкхэри шу ылъэ-
гъущыгъэх, ежыри къаль-
гъущыгъ. Ишылэнгъэ зеухы-
ми ныбджэгъу-шъэгъу шылп-
къэхэу кычичкыржыгъэх.

Рустам машинэ зэутэкым
зыхафэм дисыгъэр Кушъу Ас-
льян. Аслъан псаоу къекъижы,
Рустам хэклиадэ, ар шъхъадж
инасып. Хъадагъэр ыкіэм
къекъуагъэ, цыфхэри нахь
плокіэ-лъакэ хуугъэху Аслъан
къекъошь, къитео: «Сыпсаоу
сыкыызэрэнэжыгъэм фэш
сянэ-сятэхэм къурмэн сфа-
шыжынэу alo». Слощыр амы-
шэу Рустам яти ышы кысы-
плыгъэх. Сигушыл къежэхэ-
рэм къасуагъ: «Псаоу укы-
зэрнагъэр боу сигуапэ, игъу,

пфашыгъын адэ, сикілэ ёжь
къодыгъэми, цыф екодылла-
гъэп, ари шыкур. Псаоу укы-
зэрнагъэр зэрсигуапэр уянэ-
уятэми сфаюжь, ахэм урякіэлэ
закъя».

Аш үүжүм тызэлтикло зэх-
хум Аслъан янэ къисело: «Зэх-
хэрам тыхъущтимэ, «О уиклалэ
къани сэ сикілэ хэклиодарь»
плющтимэ тымышэу, зы гүгүм
адэр гүгүр тетъягъигъ». Джы
Аслъан сикілэ ычылпэ иуц-
жыгъэм фэд, адэр калэмэ
ахэтэу кілэеgeгаджэм и Мафэ-
ми, Бирамыми сыхагъэунэфы-
кы, садэж къэлкох. Сикілэ
къихъяхъыг сщаагъэхъо, сугу
къыдашае, сагъэгушо. Аслъан
Пэнэжыкъое къоджэ Совет-
тим итхъаматэу юф ешшэшь,
нахьыбэрэ силох. Хъярми
къинми унагъохмэ тэзэх-
хэх, сипсаныгъэ зэрэгшэш-
нэу, сывзрагъэлэгъунэу къа-
клохуу мэхъу.

Къэсмылъфыгъэ сикілэхэу
Лыхээсэ Мэдин (ащ кызыр-
гъягъэр джы кызынэсигъэм
стхъакумэ ит), іашынэ Вячеслав,
Яхъулэ Казбек, Мигу Заур,
Нэнэжь Заур, еджаплэм
щидеджэгъэ калэхэри — зэ-
кілэхэри хъадагъэр оклофэ, мэфэ
тюкиту, шъэнкъорэ түрэ
охъуфэ нэс «Рустам ыуагъ,
ышлагъ» alo, гүкэгъю хэлъы-
гъэр афэмыхэу, тэри тигу
къыдашае щагум дэтыгъэх.
Шапхъэр ашлагъ, ыапхъэр
алуагъ, ышнахъижь ыгу къыда-
шаеу, ышнахъыкэ кыгот шуа-
гъешэу, тэри ахэр зытлэгъу-
хэх, тигу нахь псынкіэ къэхъоу
уахътэр куагъэ.

Рустам икъэ ашыщу апэ
зыгъэкъэбзэштыр язэрэмыгъа-
шэу зэныбджэгъухэм алъэкі
къагъанэрэп. Исаугъет ежь
зыфишыгъыгъ. Ишынкіэ къыд-
делагъэри ежь деджэштыгъэ
кіл, янэ-ятэмэ саугъэтхэр ара-
гъэшшыхэу Ѣытхэти, ежь ахэм
адеэштыгъ. Нахь дэгъоу зы-
шылхэрэм зыкіэупчіхэм, ахэм
аджь ышырэ ышылхурэ агъэ-
къуагъэх. Картыр къашти, зыра-
гъэлэгъум къыхэкууки, ынепс-
хэр къекъуагъэх. Рустам аш
къышэжыгъ, тэкіу зытеше
ујжым къыуагъ: «Мышкіэ ар
хуущтэп, гранитыр Гречицем
къишигъэн фае». Джаш тетэу
саугъетыр лъагэу, іэбгъу-лъэб-
гъоу, исурти хэутыгъэу, гүшүэ
дахэхэри дыкігъюу агъэп-
сыгъ. Аш лъатыщ ахъщэри
ежь Рустам халэлэу къылэжы-
гъэу, сигъэгъетыгъэу Ѣы-
лаагъ. Ежь-ежырэу зигъэтылъы-
жыгъыгъ, саугъети зыфишыу-
цуу.

Сикілэ зыфишыуагъэм ще-
гъэжьагъэу районым щырагъэ-
клохыре юфтхъбзэхэм ашыщ
хууҗыгъэу турнир фызэхашэ.
Ахэм якішаклох Рустам ыш-
нахъыгъэу Налбый, иныбджэгъу
кілэхэри. Усэхэр зэриусыт-
гъэхэм фэш, гъэзетэу «Теучеж-
ские вести» зыфиорэм Ѣы-
зэдаштагъэу, анахь дэгъоу усэ
зэхэзэйхъэхэрэм е адыгабзэм
изэгъэшэнкіэ зэнэкъокуухэрэм
ашыткехэрэм, анахь класс
дэгъухэм ахъщэ шуухафтынхэр
сэри арясэгъетых.

Рустам псаоу Ѣылагъэм, 2023-рэ ильэсийм Ѣылэ ма-
зэм и 9-м ынбыжь ильэс 45-
рэ хууҗтагъэ. Нахьыбэу си-
къызкілэхъагъэр цыфхэм къи-
нир къызэрэддаїтгъэмкэ «тхашуу-
гъэлэсэу» яслюжынэм фэш.
Джыри зэ къыхэзгъэштымэ
шылонгъор ишъэогъухэр ары.
Ахэр Рустам ишъэогъу закъо-
хэп, янэ кымылъфыгъэ ышых,
сэ къэсмылъфыгъэ сикілэх.
Цыфмэ язгъашэ шылонгъор ишъэогъу
шылкъэхэр зэрэш-
тэхэр.

Сатеплъэмэ, сикілэ къы-
чэкъижыгъыгъ шуаугъэшэу си-
шы, сишигъяаэхэрэр ахэр
арых, цыфмэ ягукігъу. А си-
кілэхэмэ джы насып дахэу ялэм
фэдэ ялэу бэрэ Ѣылэнхэу са-
фэльяло.

*Щыфым Ѣыфыр ишхэпс,
Щыфым ущеагъаэ,
Тамэ кыбугуегъакІэ,
Угун къегъэшибы,
укъегъэласэ.*

КОЩЭГҮ Нуриет.
Пэнэжыкъуай.

Кымэфэ футболыр

ГъэшІэгъонэу лъэкІуатэ

АР-м футболымкээ икымэфэ зэнэкьюку стадионэу «Юностым» щэктээ. Апшъэрэ купым хэт командахэм тыгъэгъазэм и 24 — 25-м я 4-рэ ешІэгъухэр ялагъэх.

Зэтэгъапшэх

«Джаджэ» — «Шытхал» — 0:6, «Креатив» — АГУ — 7:3, «Урожай» — «Картонтара-МГТК» — 8:0, «Ошъутен» — СШОР — 5:0.

«Креативыр» АГУ-м зыдешэм теклоныгъэр кыдэзыхыщтымкээ улчлабэ тилагъэп. Делэхъя Аскэр гьогогьуи 3, Амаяк

Апозян гьогогьуи 2, Датхуужж Адамэрэ Іашэ Анзорра зэрэвэ къэлапчъэм Іэгуаор дадзагъ. АГУ-м иешІаклохэй А. Зезэрыхъэм ээ, А. Шхъэлахъом 2 хягъэм Іэгуаор радзагъ.

«Урожайр» «Картонтара-МГТК-м» дешІээ Устэхъя Азэмэт аэрэ та��ыкым хягъэм Іэгуаор дидзагъ. Денис Крыловым щэгъогого къэлапчъэм Іэгуаор дигъэфагъ. Валерий Яков-

сеновын, Семен Манашировым, Нэпсэй Бисльян, Делэхъя Адам, иешІаклохэй Тумэ Тлахьир, Датхуужж Адам, Амаяк Апозян, фэшхъяфхэм зэнэкьюкур зэрэклорэ шыкіл агу рехы, стадионыр нэбгырабэмэ зыгъэцэфыпэ афэхъу.

ЧыпІэхэр

Апшъэрэ купым хэт командахэр чыпІэу зыдэштыхэр, очко пчагъэу ялэр.

1. «Ошъутен» — 12
2. «Урожай» — 9
3. «Креатив» — 9
4. СШОР — 6
5. «Шытхал» — 3
6. АГУ — 3
7. «Картонтара» — 0
8. «Джаджэ» — 0.

Я 5-рэ ешІэгъухэр

06.01. 10:00

СШОР — «Креатив»

06.01. 11:00

АГУ — «Урожай»

06.01. 12:00

«Картонтара» — «Джаджэ»

13.01. 13:00

«Шытхал» — «Ошъутен».

Апшъэрэ, аэрэ купхэм яшІакло анах дэгъухэр зэхэцаклохэм къыхыгъэх. Джарымэ Тимур ыгъэнэфэгъэ нэпээпэль шүхъяфтынхэр афагъэшшошагъэх «Креативыр» хэтэу Делэхъя Аскэр ыкы «Спортомастерым» щешІэрэ Пэнэшшу Тимир.

ЕплыкІэхэр

Зэлукіэгъухэм яплыгъэхэ Күлэ Аскэрбый, Виталий Ак-

апе ишьыгъэхэмрэ ауж къина-

гэхэмрэ нахь зэпэчыжэ мэхъях,

арэу Ѣитми, чыпІэу кын-

дахыщтыр къэшІэгъошоп. Зэнэ-

кьюкур гъэшІэгъонэу ыпеклэ

льэклуатэ, стадионыр дэгъоу

зэтегъэпсыхъагъ.

Сурэтхэм артыхэр: Делэхъя

Аскэр; зэнэкьюкур макло.

Баскетбол. Апшъэрэ купыр

ТекІоныгъэ 12

«Южный слон» Ставрополь — «Динамо-МГТУ» Мыекьюапэ — 82:91 (13:23, 20:33, 32:22, 17:13).

Тыгъэгъазэм и 21-м Ставрополь щешІагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Кочнев — 10, Крященко — 31, Милютин — 3, Гапошин — 7, Чичайкин — 17, Александров — 14, Рябов — 5, Суслов — 4.

«Южный слоным» къыхэцэхэр: Донсов — 21, Воробьев — 18.

«Динамо-МГТУ-р» къэлэ аштээгъэ ешІакло П. Крященкэм очко 31-рэ тикомандэ къыфихыгъ, Краснодар щыщ.

— «Динамо-МГТУ-р» «Южный слоным» зэрэнахь лъэшыр зэлукіэгъум къыцыдгъэшшылкээжыгъ, — къытиуагъ тренер шхъялэу, Адыгейим изаслужен-

нэ тренерэу Андрей Синельниковым. — Илья Александровир, Артем Гапошиныр, Владимир Чичайкиныр, нэмыкхэри дэлбоу ёшлагъэх.

ЧыпІэхэр

1. «БАРС-РГЭУ» — 29
2. «Динамо-МГТУ» — 28
3. «ЧелБаскет» — 26
4. «Южный слон» — 23
5. «Металлург» — 23
6. «Нефтехимик» — 23
7. «Чеб.Ястребы» — 22
8. «РПФ-Университет» — 18.

2022 — 2023-рэ ильээс зэнэ-

кьюкур баскетбол командау «Динамо-МГТУ-р» ёшлагъу 16 илагъ, 12-м теклоныгъэр къащи-хыгъ.

2023-рэ ильээс, щылэ мазэм и 19 — 20-м «Динамо-МГТУ-р» Магнитогорскэ ѿшукіэшт «Металлургым».

Зэхээшагъэр
ыкы кыдэзы-тъэкыр:
АР-м лъэпкэ Йофхэм-кэ, Іэклыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээгъухэм адярылэ зэлхээ-ныгъэхэмкээ ыкы къэбар жуугъэм иамалхэмкээ и Комитет
Адрессыр:
385000
къ. Мыекьюапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшылэр:
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къашихырэ А4-кээ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъээ 5-м
емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр
12-м нахи цыкынэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэлгээжээжээхъ.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м хэутын Йофхэмкээ, телерадиокъэтынхэмкээ ыкы зэлхээ-лэсээкээ амалхэмкээ и Министерстве и Темир-Кавказ чыпІэгъэришлан, зэраушыхъатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыышхаутыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекьюапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкы
пчагъэр
4654
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 2301

Хэутын
узыгъэхэнэу Ѣытэхэнэу
уахъэтэр
Сыхатыр
18.00
Зыышыгъэхэнэу
уахъэтэр
Сыхатыр 18.00

Редактор шхъялэр
Мэшлэхъяр С. А.

Редактор шхъялэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэгъыж
зыхъырэ
секретарь

ЖакІамыкъо А. З.